

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä suuntautena.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, PÄÄKIRJURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,
SULO SYVANEN.

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

ANITA J. FARKAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmestysmaksu 40c palstatuun. Kuolessa...
Ilmestysmaksu \$1.50 kerta, ja muutostyössä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliittolimitukset \$1.00 kerta, halutunantioita nimenmuuttolimitukset 50c kerta, naimsolimitukset \$1.50 kerta, avioero-limitukset \$1.00 kerta. Seisovut limitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata maksu Englanninkielistä suomenaasta vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta... \$3.00 6 kuukautta... \$3.00
3 kuukautta... \$1.00 1 kuukausi... .50
Suomen ja muualle alkomailla:
Yksi vuosikerta... \$8.00 6 kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES

In the United States and Canada
One year... \$3.00 Six months... \$1.50
Three months... \$1.00 One month... .50

Huomautus sijaitse 10nnen ja Duane Kattujen kulmassa. Telefoni: konttori 363, toimittaja 822.

Kuinkahan hänet voisi leimata sosialistiksi?

Lehdessämme kerrottiin joitakin päiviä sitten, miten muuan Alvin Adams niminen 19-vuotias sotilas oli murhannut erään vuokra-auton ajurin, jonka oli ottanut kyyditsemään itseään.

Juttu ei ole herättänyt tavallan mitään huomiota. Emme ole nähneet että suomalaiset santarmilehtikään olisivat vielä ehtineet selittää murhaajaa sosialistiksi. Utisessa kerrottiin että Adams oli ollut kotikaupunkinsa baptistiseurakunnan jäsen, sunnuntai-koulun apuopettaja ja baptistien nuorisoliiton esimies.

Tavallisen porvarillisen logiikan mukaan tulisi nyt selittää että seura oli tehnyt miehen kaltaiseksi, turmelut jo näin aikasin. Sellainen selitys ei olisi ollenkaan ristiriidassa sen porvarien tavallisen selityksen kanssa, jonka he antavat aina silloin kun joku työväenliikkeen riveissä joskuskaan työskennellyt henkilö sattuu tekemään jotakin sellaista, jonka yleinen mielipide tuomitsee. Olisipa tässäkin asiassa näin, että murhaaja olisi ollut kotikaupunkinsa sosialistiosaston jäsen, sen sunnuntai-koulun opettaja ja sosialistien nuorisoliiton esimies, niin yksikään porvarilehti ei häikäisi selittävänsä hänen saaneen murhavaikeuttiaan sosialisteilta.

Mutta nyt ei kuule yhdenkään sosialistin selittävän että baptistiseurakunnan vaikutus oli aiheena murhaan, vaikka sellainen selitys olisi paljo johdonmukaisempi, kuin selitykset sosialistiosastojen turmiollisesta vaikutuksesta, sillä puoltavathan baptistit innokkaasti porvarillista viestivyyttä ja kapitalistisen järjestelmän säilyttämistä, joiden kummankin vaikutukset ovat vastustamattomasti suurimmasta osasta tapahtuneita murhia.

Me suosittaisimme suomalaisille santarmilehdille tehtäväksi Adamsin sosialistiksi leimaamisen. Eiköhän tämä sentään onnistuisi, kun oikein silmät unnessa valehtelisi!

Jospa työväestökin sen käsittäisi

"Nykyisen järjestelmän vallitessa on työvoima sellaista tavaraa, joka teollisuuden vilkastumiskausina viimeiseksi kohoaa hinnoissa ja pulakausina ensimmäiseksi laskee. Hyvinäkin aikoina ovat elintarpeitten hinnat tavallisesti yhden kierroksen edellä palkkoja yleensä palkkatyöläisten keskuudessa ja järjestämättömien työläisten keskuudessa parikin. Tuotteiden välittäjät ovat aina herkkiä käyttämään hyväkseen jokaista mahdollisuutta voittojensa korottamiseksi. Viittausten rahan vilkkaammasta liikkunnasta tai kansan kohoavasta varallisuudesta riittää heille aiheeksi hintojen korottamiseen."

Ylioleva, erään teollisuuspa-

roomin lausunto — niin uskomatonta kuin se sellaiseksi tunnuttuinkin — pitää täydellisesti paikkansa. Mutta ikäväksemme on vain osa työväestöstäkin vasta sillä asteella, että käsittää sen. Hyvin laajoissa piireissä ajatellaan vielä niinkin takaperoin, että palkkojen kohoamisen aiheuttaa elintarpeitten hintojen kohoamisen. Pyritään selittämään, että kun työläiset vaativat suuremman palkan, merkitsee se tuotantokustannuksen kohoamista, joten hintojenkin täytyy kohoata. Sellaiset työläiset eivät tule ottaneeksi huomionsa siitä, että kaikkien tuotteiden hinnat alituisesti kohoavat, vaikka eivät palkat kohoaisikaan. Työvoimatavaran hinta kohoaa sitte viimeiseksi vasta hiukan, mutta ei läheskään samassa suhteessa kuin elintarpeitten hinnat.

Osoitteeksi siitä, miten esim. puutavaraparonit käyttävät nykyistä tilannetta hyväkseen, kiskoakseen hinnoissa kymmenkertaista enemmän kuin työläisten palkat ovat kohonneet, olkoon mainittu seuraava Seattle Union Recordin kertoma juttu:

"Puutavarasta, jonkalaista Seattleen satamakomissioni sai kaksi vuotta sitten kymmenellä dollarilla tuhannen jalkaa, vaaditaan nyt viisikymmentä. Tavallinen lattiaalusta, jota myytiin neljälaittoista dollarilla tuhannen jalkaa, maksaa nyt neljäkymmentä viisi dollaria.

"Puutavaraparonit vastustavat kiihkeästi hallituksen toimenpiteitä puutavaran hintojen sääntötelemiseksi. Vehnä ja kivihiilen hintaa saa kyllä säämentellä, mutta ei puutavaran. Sellaisesta ajatuksestaakin on luovuttava. Mutta siitä huolimatta ovat puutavaraparonit isänmaallisia, kuten he vakuuttavat, ja kelpaa sen paremmin tietää kuin he itse."

Ja sen mitä puutavaraparonit osaavat yhtäällä, osaavat muut riistävät quilla aloilla. Kaikkialla kohotetaan hintoja — ja ollaan isänmaallisia samassa suhteessa, mutta palkkojen korotusta vaativat työläiset leimataan maan-kaivajiksi!

Alkaako se nytkään käydä selväksi?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 6, 1912, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Tiedonannot jotka kertovat Suomen lahtarien olevan aikaisesta julistusta sodan liittolaisia vastaan, vahvistavat sen ennen kertomamme totuuden, että ne ovat aina olleet Saksan liittolaisia, sekä että takäläiset suomalaiset santarmilehdet ovat nimittäin tietänsä pelanneet katalaa peliään hallituksen selän takana, toimien Saksan liittolaisina, vaikka ovatkin teeskennelleet liittolaisuus-uskollisuutta.

Suomalaisten asema täällä käy sangen kriittiseksi jos lahtarit julistavat sodan liittolaisia vastaan, virallisesti tulevat kaikki sellaiset joilla ei ole kansalaispapereita, lukeutumaan vihollis- muukalaisten joukkoon. Huolimatta siitä miten saksalaisvastaisia he ovat todellisuudessa. Eikä ne lukeutuvat vihollismuukalaisten joukkoon, vaan kaikki ne jotka ovat olleet lahtarihallituksen kannattajia, ovat luonnollisesti aktiivisia vihollisia, sillä eihän ole mahdollista kannattaa samalla kertaa sekä Suomen lahtarien sotatoimia Yhdysvaltoja vastaan, että Yhdysvaltain sotatoimia Suomen lahtareita vastaan.

Me emme epäile, etteivätkö takäläiset suomalaiset santarmilehdet koettaisi huikereilla tilanteesta selittämällä kannattavansa Yhdysvaltoja, mutta jokainen niiden lukija tietää, että ne kannattavat Suomen lahtarihallitusta tästälähtien aivan samalla häikäilemättömyydellä kuin ne ovat kannattaneet tähänkin saakka.

Suomen punakaartilaiset, jotka ovat taistelleet Saksaa ja Suomen lahtarijoukkoja vastaan, tulevat nyt luonnostaan Yhdysvaltain liittolaisiksi ja Suomen

maasta paennut työväenhallitus luonnollisesti Suomen viralliseksi hallitukseksi.

Ei ole epäilyttävää siitä, etteivätkö takäläiset suomalaiset santarmilehdet olisi tienneet Saksan takäläisten vakoajain toimista täällä. Onhan niiden entinen sielu, herra Pusa, juuri joutunut kiikkiin Saksan vakoajana.

Me odotamme mielenkiinnolla, minkä tempun avulla santarmilehdistömme nyt koettaa kiertää sitä ryyä, jonka poimuissa se on ravattu. Turvautuuko se tässäkin juttussa siihen ennen keksimäänkö kempelöön toiseikkojen kieltämiseen, kuten väittäessään ettei Saksan ole ollenkaan Suomeen hyökännytään, ei ole siellä kuningasvaltaa pystyttämässä jne. Tuleeko se selittämään lukijoilleen ettei Yhdysvaltain ja Suomen lahtarihallituksen välillä olekaan sotaa, siten saattaen asiaa käsittämättömät lukijansa ikävyyksiin.

Meidän velvollisuutemme on varottaa jokaista tässä maassa olevaa suomalaista katkasemaan kaikki välinsä lahtarihallituksen kanssa. Ne saattavat onnistua pettämään hallitusta ja teitä jonkun aikaa, mutta eivät pitkästi, ja tulee niiden todellinen menettely näiden kannattajia, uhreja, Sellaiset edevastuuttomat luikit, jotka takäläisiä santarmilehtiä ulosantavat mahdollisesti pelastuvat tavalla taikka toisella, mutta teillä ei ole mitään syytä antautua syyttä varaan, kannattamalla santarmilehtien hallitusta vastaisista toimista.

Mitenkähän sen seikan laita lienee?

American Federation of Laborin äskeisestä vuosikokouksesta kirjotetaan lausuu muuan Seattle Union Recordin kirjottaja, että toimeenpanevan neuvoston vaali oli tappio Gompersin saikille. Hänen väitteensä mukaan on liiton toimeenpanevassa neuvostossa nyt kaksi toisilleen vastakkaisista ryhmää, jotka kylläkin yleisemmissä kysymyksissä ovat samaa mieltä, mutta liiton sisäisissä asioissa jyrkästi toisiaan vastaan. Taantumuksellisuuden kannattajina esiintyvät Gompers, sihteeri Morrison ja varapresidentit Duncan, Valentine ja Alpine, ja toisella puolella rahastonhoitaja Tobin, sekä varapresidentit Green, Duffy, Rickert ja Fischer. Ja näiden kaikkien sivussa on sitte yksi puolueeton, raitiotieläisten järjestön esimies, W. D. Mahon, yksi A. F. of Laborin kahdeksasta varapresidentistä.

Pääasiallisimpana riidanaiheena näiden ryhmien välillä pitäisi oleman yllämainitun kirjottajan mukaan sen, että Gompersin vastalainen vastustaa suurempien unoitteen toimenpiteitä pienempien valtaamiseksi ja itseensä sulattamiseksi, n. s. "Indianapolisin joukko", josta radikaalisempia aineksia nimetään, niitä radikaalisimpia edustajien takana ovat suurimmat mielit, kuten kaimiostien järjestö, puuseppien, muurarien, ajurien, jne.

Jos näissä väitteissä on perää, niin merkittäisi se Gompersin vallan osoittamista murmutina, vaikkakaan ei vielä sellaista edistys- askelta tämän maan unionistisessa liikkeessä, kuin olisi välttämätöntä. Se merkittäisi lopulta niille alituisille hallintopiiridoille, joihin kuhutetaan niin paljon aikaa ja energiaa. Muutamissa tapauksissa asetui äskeinen kokous kylläkin vastustamaan pienempien järjestöjen hallintopiirivaatimuksia, mutta ei kaikissa, kuten olisi ollut suotavaa, niin toivotonta kuin gompersilaisten taistelu unoitteen teollisuusjärjestöistä muodostumista vastaan onkin. Esimerkkin vuoksi mainittakoon lasinpuhaltajien ja koneseppien välinen riita hallintopiiristä. Siitä on olettu jo yhdessätoista vuosikokouksessa ja aina se on päätetty vähemmistönä olevien lasinpuhaltajien

PARANTELUA BOLSHEVIKIN VAAKIVUOTOSTA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 6, 1912, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ankarasti sensuroitui sähkösanomat Pietarista ovat tienneet kertoa, että bolshevikit sielläkin ovat saavuttaneet täydellisen voiton perustuslakia säätävän kansalliskokouksen vaaleissa.

Bolshevikija parjaava Maxim Gorkin lehti Novaja Shina kuitenkin väittää, että Pietarin köyhälistö ehdottomasti oli bolshevikija vastaan. Isompien tehtaitten työväen enemmistö oli äänestänyt menshevikien ja sosialivallankumouksellisten oikean siiven ehdokkaita. Bolshevikin voitto oli saavutettu työttömien, punakaartilisten, hallituksen toimesta perustettujen järjestöjen ja itse asiassa olemattomien ammattiyhdistysten jäsenistön avulla. Pistimien voimalla olivat sovitut vanginneet vastapuolueitten johtajat, estäneet kokoukset, lakkauttaneet sanomalehdet, sulkenet tehtaat ja työväenklubit.

Ohtan ja Nevan piirit oli julistettu sotatilaan ja paljon tyomiehiä oli vangittu. Sotilaspatrollit ja panssarijoukot edelleenkin täyttävät nämä piirit. Tyomiehet ovat kovin suuttuisissa ja ankarasti mellakoivat on odotettavissa. Sitä varten pitää määrään kokouksessa kuuluvat Pietarin työläiset päättäneen yhden päivän mielenosoituskävelyn vastana näihin hallituksen menettelyihin. Semmälä he tulevat vaatimaan kuolemanrangaistuksen poistamista — kuolemanrangaistus kun on ollut yksi niistä keinoina, joilla bolshevikit ovat vallassa pysytelleet.

— Miten lieneekin — näistä oteista päättään ei ainakaan sananvapaus vielä ole siellä stietämättömän ahtaale kuristettu.

OHRANAKIN PERUSTETTU.

Likuttavalla herrastuksella koettaa Suomen lahtarihallitus palauttaa bobrikoffilaisen järjestyksen aikojaa Suomeen.

Taannoin kerroimme, että Wolmarin Kännisen vanha pallohallitus, jota ennen vallankumousta niin sosialistit kuin porvaritkin pommittivat, on jälleen päässyt painotteelta tuhraamaan ja "valvomaa" painovapauden käyttöä maassa. Kannella oli kaimi nimen heivellä herttainen virkakoke kukaan, etteivät lahtarit löytäneet sen parempaa herraa käytettäväkseen.

Toinenkin bobrikoffilainen virka kanta on parillaan asetettu työs kenttelemään lahtarien kukkaroitujen turvaksi.

Nyt tiedotetaan Lontoosta, että samainen Kerenki on sieltä lähtenyt Amerikkaan. Vaikka viranomaiset — luonnollisesti — kieltävät hänen matkallaan olevan "mitään poliittista merkitystä", niin tuo Nuorteva voisi sille helposti sellaista antaa — ja samalla yhtäkkiä itse panna taas Suomen "parhaimpien", "vapaimpien" ja "kansanvaltaisten" kaikkea kuohimista kammoksuva aineksen edustajaksi. Hänen tarvitsisi vain mennä Kerenkijä vastaan New Yorkin laivaraantaan, paikata hänelle tervetullisuusnaukunen — ja sillä kertaa julistaisivat takäläiset santarmilehdet, ettei itse Väinämöinen ollut puhdasrotuisempaa "kalevalaista heimoa" kuin tämä siirtokansamme yipeys ja valo. "pronin neitti" Santeri Nuorteva. Vielä samalla viikolla ne saivat sellille hänen syntymäpaikkansaakin jossain sydän-Suomessa — ehkä Jyväskylässä — ja seuraavalla viikolla jo ihailsevat hänen tuuheitä, kullankoktelaisia kuriaan, jotka tuuleessa hulmuten ikäänkuten koko maailmalle julistaisivat hänen supisuomalajista sukuperänsä.

Me emme soisi kuolemaksemme Saanterin noin menettelevän. Mutta niin vähällä se olisi tehty.

PORTLAND, ORE.

vuokrat halpoja: siisti perhe voi saada komean talon asuakseen ihan ilmaiseksi, vieläpä saatoin joissakin tapauksissa vähä maksettavakin, jos ottaa isommanpuoleisen talon vartiolliseen vastuuteen. Se oli sitä aikaa, kun Portlandissa ei ollut liikettä eikä töitä, vaan kaikki oli lamaanuudessa, kaupunki hyvää vauhtia tyhjentymässä. Sitte tuli sota sen pelastajaksi, nim. sotatarveteollisuus, etupäässä laivarakennus.

Ja nyt on ruvennut kuulumaan valituksia, että laivarakennusteollisuus siellä kiskotaan kohtuuttomia vuokra.

Silloin tarttui asiaan kaupungin kaupakkamari — se nuhteettomuden vallojajoukko, joka itsekussakin amerikkalaisessa kaupungissa toimii niiden siveellisen omanantuntona. Asetti erityisen tutkijakunnan ottamaan asiasta selkoa, ja sen puheenjohtajaksi nimitti puolueettomimman henkilön mitä oli saatavissa: Lakimies ten oimistuskirjuri ja luotonhankintayhtiön (Lawyer's Title & Trust Co.) estmiehen Herbert Gordonin.

Tutkijakunta on nyt suorittanut tehtävänsä. Suorittanut sen loista vasti. "Olimme touhuissa 60 päivää," kuuluu Gordonin loppulausunto. "Ja tutkimme satoja valituksia. Emme ole kyenneet toteamaan läinäkään etuliisiä leimattavaa tapusta."

Päitsi noita valituksenalaisia tapauksia, oli täydellisemmän selvyyden saamiseksi tarkastettu tuhansia vuokratilaisuuksia, ja tutkijakunnan loppupäätelmä koko jutusta oli: "Vuokrat Portlandissa ovat kolmat ta osaa alhaisempaa kuin mitä niiden pitäisi olla muitten kaupunkien vuokrausteisiin verraten. Omista ja on oikeutettu saamaan seitsemän prosenttia omaisuutensa kohtuullisesta arvosta. Harvat heistä saavat sitäkään. Vuokrat ovat surkean alhaiset verrattuna laivarakennusteollisuuden saamiin paikkoihin. Koke juttu johtuu siitä, että he ovat saaneet sellille eräitä tapauksia, joissa nyt vaaditaan 18 dollaria vuokra samasta asunnosta minkä pari vuotta takaperin sai 9 dollaria. Mutta kymmenen vuotta takaperin saatiin vuokraa 22 dollaria. Tutkimuksen johdosta asetetaan valituskomitea joka tulisi tutkimaan vastedes tehtävät valitukset, arvioisi kyseenalaiset omistajat ja määräisi sen no jalla kohtuullisen vuokra, ja jos e tulua miljoonin havaittais, sen sää lämmittä julkisesti paljastaisi."

Mahlio tulla! Ja esimerkiksi kol paava ennätys tuo portlandilaisen tutkijakunnan lausunto!

Samalainen tempu olisi tehtävä täälläkin Astoriassa. Sillä onhan täälläkin alkanut kuulua valituksia kohtuuttomien vuokrien kiskomisesta.

Tietysti olisi kaupakkamari täälläkin sopivin asianomainen tarttua maan asiaan, sillä seihän edustaa juuri niitä aineksia, joita vastaan valituksia on tehty. Kaupakkamari tehtäväksi silloin jäisi katsoa, että aslata tutkimaan tulee sellainen ko mitea, joka havaitsee valitukset e ainakaan aiheuttomiksi, vaan suo rastaan hävyttömiksi. Sellainen komitea saa parhaimman kiinteistö kehoittelulla elävistä lakimiehistä joiden erikoistehävänä vuosikymme ni on ollut vuokrien kiristämisen mahdollisimman korkealle ja niiden periminen "hallitusta tietä", milloin tarvis vaatii.

Mutta kun tämä meidän Astori on esim. Portlandin verraten kovi vaativuutensa rakennettu — "ta lot" viheliäisiä hökökkeitä, "asunnot s kollektiivit" — ei täällä päästä alkuaan kaan seitsemällä prosentilla noiden "omaisuuden" kohtuullisesta (ehkä ainakaanalasta) arvosta. Täällä täytyy pohjaksi panna seitsemänprosenttia prosenttia. Se on aivan yhtä oikeutettua sillä puolustettavissa jokin tuokin 7 prosenttia Portlandissa ja jos kuka entisiä vuokratilaitteita rupeaa muistelemaan, sopia niille vain huomauttaa, että niistä samaista tyttönävetelästä, joita nyt on ruvennut laivarakentajan asuttaviksi puubaamaan, on aikoinaan maksettudollari päivältä joka pilttuusta — se on 20 dollaria kuussa. Ja tienaava ne nyt laivarakentajat, joshan ti nasivat työtökä silloin.

Mitä varten sellaisia tutkijakunta asetetaan, jos ei sitä varten, et tä ne panevat "kapulan kansan suuhun"?

Aate ja käytäntö.

Yhdysvaltain yhtiö-isänmaallisinpiiri lehti on N. Y. Evening Telegram joka jalosti teisteleitä lipulla: "Yks mma ja yksi kieli!" — Jaeliti joka päi väl julkaise 2-7 palstana sotanuitisi hallintokielillä, sillä New Yorkin ke dulla on lukuisa joukko italialaisia jolle lehtä voi kaupitella.

Myyjäiset Toverin rakennusrahaston hyväksi tämän ja ensi kuun aikana. Tilaa ajoissa myyjäislippusi.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

duksi, mutta yhtä monta kertaa ovat konesepät jättäneet päätöksen huomioon ottamatta, joten lasinpuhaltajien edustaja nytkin epätoivoissaan huudahti "voiton" saatuaan, että "mitä voimme me kymmentuhantisena joukkona konesepille, joiden jäsenmäärä on satakahdeksankymmentä tuhatta."

Me emme ole tulleet oikein siihen käsitykseen, että Gompersin valta olisi heikentymässä yllämainittuun määrään kuin yllämainittu kirjottaja väittää. Eri mielisyyttä saattaa ilmetä joissakin sisäisissä asioissa, mutta yleensä ovat kaikki toimeenpanevaan neuvostoon kuuluvat työväestön itsenäistä valtiollista toimintaa ja teollisuusliitteen muodostamista vastaan, puhumatta

MAILMANKATSOMUKSIA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 6, 1912, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

maasi, jos vapaaehtoisesti luopuivat vallasta ja ryhtyisivät kaikenlaisten puoliosialististen ja aito porvarillistenkin aineksien kanssa perustamaan kansanvaltaista porvarillista tasavaltaa, siten estäessään itsevaltuuden palauttamista Venäjälle. Tästä on sitte käyty kynäkielista Työmiehen ja Raivaajan välillä.

Me emme täällä saakka tietenkään ole voineet tarkoin seurata tuo Nuortevan toimintaa, mutta yllämainittuun arkaluonteisessa ja kieltä mistä sangen vaikeassa tehtävässä. Sen voimme parhaiten päättää tuosta työväen esteistelijain erehlyttämättömmistä kelpoisuusmitarista: porvarilehtien kiukusta. Se on näytännä olevan yhä yltymään päin, joten mies siis on oikealla tollalla. Ensimmäistä hänen seisovana arvonimennään oli vain "Suomen murha ja rosvoukkoojen edustaja"; sitte sitä on välitellen soimeltu niin että hän tätä nykyä noiden jo mainittujen lisäksi edustaa myös sikä läisiä "roisto, rofale ja kuoharijoukkoja". Miehikseen hän oli alkus si vain tuollainen jotakuinkin siedettävä yleislaulimallinen "juutalainen", semmoinen kansainvälinen kuin esim. Kristus, Marx, Lassalle y. m., mutta nyt hän jo on "Venäjällä syntynyt kaljupää narikkaajutalainen."

Tästä "edistyksestä" me luottamuksella päättämme, että Nuortevan ajama asiakin ripeästi edistyy. Sillä me tiedämme, kuinka helppo tuo Nuortevan olisi saada takaisin suomalaisen syntyperänsä, vieläpä — noiden lehtien silmissä — ammin sitten kadotetut kihlaransakin. Mitä oivallisen tilaisuus olisi hänellä nytkin kohtaliltaan tarjolla.

Ajatelkaamme vain, minkälaiseksi rosvopäälliköksi ja suurkuohariksi kuvattuna nykyään esiintyy lahtari-lehdissä tuo. Oskari Tokoi, jota — kun hän vielä Eduskunnan puhemies ollessaan enemmän lähentele sosialistiryhmien oikeaa kuin vasenta silpää — Suomen porvarilehdissä ihailtiin harvinaisena kansamme syvissä riveissä kylläkin suuremmissen henkisten piirien edustajana ja jonka maunoesta Amerikan englan ninkielisissäkin lehdissä koettiin pyrkii osille, selläntämällä että täällä Amerikkaa kalvantoimiehenä ollessaan se Tokoi oli saanut vorensä tuon "poliittisen kansanvaltuuden". Jota hän siellä vanhassa maassa niin loistavasti edusti. Se oli silhen aikaan, kun venäläiset "kansanvaltaisten" edustaja Kerenki julkaisi si suuttel tuo. Tokolta, Helsingissä, Nikolainkirjon rapsusilla.

Nyt tiedotetaan Lontoosta, että samainen Kerenki on sieltä lähtenyt Amerikkaan. Vaikka viranomaiset — luonnollisesti — kieltävät hänen matkallaan olevan "mitään poliittista merkitystä", niin tuo Nuorteva voisi sille helposti sellaista antaa — ja samalla yhtäkkiä itse panna taas Suomen "parhaimpien", "vapaimpien" ja "kansanvaltaisten" kaikkea kuohimista kammoksuva aineksen edustajaksi. Hänen tarvitsisi vain mennä Kerenkijä vastaan New Yorkin laivaraantaan, paikata hänelle tervetullisuusnaukunen — ja sillä kertaa julistaisivat takäläiset santarmilehdet, ettei itse Väinämöinen ollut puhdasrotuisempaa "kalevalaista heimoa" kuin tämä siirtokansamme yipeys ja valo. "pronin neitti" Santeri Nuorteva. Vielä samalla viikolla ne saivat sellille hänen syntymäpaikkansaakin jossain sydän-Suomessa — ehkä Jyväskylässä — ja seuraavalla viikolla jo ihailsevat hänen tuuheitä, kullankoktelaisia kuriaan, jotka tuuleessa hulmuten ikäänkuten koko maailmalle julistaisivat hänen supisuomalajista sukuperänsä.

Me emme soisi kuolemaksemme Saanterin noin menettelevän. Mutta niin vähällä se olisi tehty.

PORTLAND, ORE.

vuokrat halpoja: siisti perhe voi saada komean talon asuakseen ihan ilmaiseksi, vieläpä saatoin joissakin tapauksissa vähä maksettavakin, jos ottaa isommanpuoleisen talon vartiolliseen vastuuteen. Se oli sitä aikaa, kun Portlandissa ei ollut liikettä eikä töitä, vaan kaikki oli lamaanuudessa, kaupunki hyvää vauhtia tyhjentymässä. Sitte tuli sota sen pelastajaksi, nim. sotatarveteollisuus, etupäässä laivarakennus.

Ja nyt on ruvennut kuulumaan valituksia, että laivarakennusteollisuus siellä kiskotaan kohtuuttomia vuokra.

Silloin tarttui asiaan kaupungin kaupakkamari — se nuhteettomuden vallojajoukko, joka itsekussakin amerikkalaisessa kaupungissa toimii niiden siveellisen omanantuntona. Asetti erityisen tutkijakunnan ottamaan asiasta selkoa, ja sen puheenjohtajaksi nimitti puolueettomimman henkilön mitä oli saatavissa: Lakimies ten oimistuskirjuri ja luotonhankintayhtiön (Lawyer's Title & Trust Co.) estmiehen Herbert Gordonin.

Tutkijakunta on nyt suorittanut tehtävänsä. Suorittanut sen loista vasti. "Olimme touhuissa 60 päivää," kuuluu Gordonin loppulausunto. "Ja tutkimme satoja valituksia. Emme ole kyenneet toteamaan läinäkään etuliisiä leimattavaa tapusta."

Päitsi noita valituksenalaisia tapauksia, oli täydellisemmän selvyyden saamiseksi tarkastettu tuhansia vuokratilaisuuksia, ja tutkijakunnan loppupäätelmä koko jutusta oli: "Vuokrat Portlandissa ovat kolmat ta osaa alhaisempaa kuin mitä niiden pitäisi olla muitten kaupunkien vuokrausteisiin verraten. Omista ja on oikeutettu saamaan seitsemän prosenttia omaisuutensa kohtuullisesta arvosta. Harvat heistä saavat sitäkään. Vuokrat ovat surkean alhaiset verrattuna laivarakennusteollisuuden saamiin paikkoihin. Koke juttu johtuu siitä, että he ovat saaneet sellille eräitä tapauksia, joissa nyt vaaditaan 18 dollaria vuokra samasta asunnosta minkä pari vuotta takaperin sai 9 dollaria. Mutta kymmenen vuotta takaperin saatiin vuokraa 22 dollaria. Tutkimuksen johdosta asetetaan valituskomitea joka tulisi tutkimaan vastedes tehtävät valitukset, arvioisi kyseenalaiset omistajat ja määräisi sen no jalla kohtuullisen vuokra, ja jos e tulua miljoonin havaittais, sen sää lämmittä julkisesti paljastaisi."

Mahlio tulla! Ja esimerkiksi kol paava ennätys tuo portlandilaisen tutkijakunnan lausunto!

Samalainen tempu olisi tehtävä täälläkin Astoriassa. Sillä onhan täälläkin alkanut kuulua valituksia kohtuuttomien vuokrien kiskomisesta.

Tietysti olisi kaupakkamari täälläkin sopivin asianomainen tarttua maan asiaan, sillä seihän edustaa juuri niitä aineksia, joita vastaan valituksia on tehty. Kaupakkamari tehtäväksi silloin jäisi katsoa, että aslata tutkimaan tulee sellainen ko mitea, joka havaitsee valitukset e ainakaan aiheuttomiksi, vaan suo rastaan hävyttömiksi. Sellainen komitea saa parhaimman kiinteistö kehoittelulla elävistä lakimiehistä joiden erikoistehävänä vuosikymme ni on ollut vuokrien kiristämisen mahdollisimman korkealle ja niiden periminen "hallitusta tietä", milloin tarvis vaatii.

Mutta kun tämä meidän Astori on esim. Portlandin verraten kovi vaativuutensa rakennettu — "ta lot" viheliäisiä hökökkeitä, "asunnot s kollektiivit" — ei täällä päästä alkuaan kaan seitsemällä prosentilla noiden "omaisuuden" kohtuullisesta (ehkä ainakaanalasta) arvosta. Täällä täytyy pohjaksi panna seitsemänprosenttia prosenttia. Se on aivan yhtä oikeutettua sillä puolustettavissa jokin tuokin 7 prosenttia Portlandissa ja jos kuka entisiä vuokratilaitteita rupeaa muistelemaan, sopia niille vain huomauttaa, että niistä samaista tyttönävetelästä, joita nyt on ruvennut laivarakentajan asuttaviksi puubaamaan, on aikoinaan maksettudollari päivältä joka pilttuusta — se on 20 dollaria kuussa. Ja tienaava ne nyt laivarakentajat, joshan ti nasivat työtökä silloin.

Mitä varten sellaisia tutkijakunta asetetaan, jos ei sitä varten, et tä ne panevat "kapulan kansan suuhun"?

Aate ja käytäntö.

Yhdysvaltain yhtiö-isänmaallisinpiiri lehti on N. Y. Evening Telegram joka jalosti teisteleitä lipulla: "Yks mma ja yksi kieli!" — Jaeliti joka päi väl julkaise 2-7 palstana sotanuitisi hallintokielillä, sillä New Yorkin ke dulla on lukuisa joukko italialaisia jolle lehtä voi kaupitella.

Myyjäiset Toverin rakennusrahaston hyväksi tämän ja ensi kuun aikana. Tilaa ajoissa myyjäislippusi.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

vuokrat halpoja: siisti perhe voi saada komean talon asuakseen ihan ilmaiseksi, vieläpä saatoin joissakin tapauksissa vähä maksettavakin, jos ottaa isommanpuoleisen talon vartiolliseen vastuuteen. Se oli sitä aikaa, kun Portlandissa ei ollut liikettä eikä töitä, vaan kaikki oli lamaanuudessa, kaupunki hyvää vauhtia tyhjentymässä. Sitte tuli sota sen pelastajaksi, nim. sotatarveteollisuus, etupäässä laivarakennus.

Ja nyt on ruvennut kuulumaan valituksia, että laivarakennusteollisuus siellä kiskotaan kohtuuttomia vuokra.

Silloin tarttui asiaan kaupungin kaupakkamari — se nuhteettomuden vallojajoukko, joka itsekussakin amerikkalaisessa kaupungissa toimii niiden siveellisen omanantuntona. Asetti erityisen tutkijakunnan ottamaan asiasta selkoa, ja sen puheenjohtajaksi nimitti puolueettomimman henkilön mitä oli saatavissa: Lakimies ten oimistuskirjuri ja luotonhankintayhtiön (Lawyer's Title & Trust Co.) estmiehen Herbert Gordonin.

Tutkijakunta on nyt suorittanut tehtävänsä. Suorittanut sen loista vasti. "Olimme touhuissa 60 päivää," kuuluu Gordonin loppulausunto. "Ja tutkimme satoja valituksia. Emme ole kyenneet toteamaan läinäkään etuliisiä leimattavaa tapusta."

Päitsi noita valituksenalaisia tapauksia, oli täydellisemmän selvyyden saamiseksi tarkastettu tuhansia vuokratilaisuuksia, ja tutkijakunnan loppupäätelmä koko jutusta oli: "Vuokrat Portlandissa ovat kolmat ta osaa alhaisempaa kuin mitä niiden pitäisi olla muitten kaupunkien vuokrausteisiin verraten. Omista ja on oikeutettu saamaan seitsemän prosenttia omaisuutensa kohtuullisesta arvosta. Harvat heistä saavat sitäkään. Vuokrat ovat surkean alhaiset verrattuna laivarakennusteollisuuden saamiin paikkoihin. Koke juttu johtuu siitä, että he ovat saaneet sellille eräitä tapauksia, joissa nyt vaaditaan 18 dollaria vuokra samasta asunnosta minkä pari vuotta takaperin sai 9 dollaria. Mutta kymmenen vuotta takaperin saatiin vuokraa 22 dollaria. Tutkimuksen johdosta asetetaan valituskomitea joka tulisi tutkimaan vastedes tehtävät valitukset, arvioisi kyseenalaiset omistajat ja määräisi sen no jalla kohtuullisen vuokra, ja jos e tulua miljoonin havaittais, sen sää lämmittä julkisesti paljastaisi."

Mahlio tulla! Ja esimerkiksi kol paava ennätys tuo portlandilaisen tutkijakunnan lausunto!

Samalainen tempu olisi tehtävä täälläkin Astoriassa. Sillä onhan täälläkin alkanut kuulua valituksia kohtuuttomien vuokrien kiskomisesta.

Tietysti olisi kaupakkamari täälläkin sopivin asianomainen tarttua maan asiaan, sillä seihän edustaa juuri niitä aineksia, joita vastaan valituksia on tehty. Kaupakkamari tehtäväksi silloin jäisi katsoa, että aslata tutkimaan tulee sellainen ko mitea, joka havaitsee valitukset e ainakaan aiheuttomiksi, vaan suo rastaan hävyttömiksi. Sellainen komitea saa parhaimman kiinteistö kehoittelulla elävistä lakimiehistä joiden erikoistehävänä vuosikymme ni on ollut vuokrien kiristämisen mahdollisimman korkealle ja niiden periminen "hallitusta tietä", milloin tarvis vaatii.

Mutta kun tämä meidän Astori on esim. Portlandin verraten kovi vaativuutensa rakennettu — "ta lot" viheliäisiä hökökkeitä, "asunnot s kollektiivit" — ei täällä päästä alkuaan kaan seitsemällä prosentilla noiden "omaisuuden" kohtuullisesta (ehkä ainakaanalasta) arvosta. Täällä täytyy pohjaksi panna seitsemänprosenttia prosenttia. Se on aivan yhtä oikeutettua sillä puolustettavissa jokin tuokin 7 prosenttia Portlandissa ja jos kuka entisiä vuokratilaitteita rupeaa muistelemaan, sopia niille vain huomauttaa, että niistä samaista tyttönävetelästä, joita nyt on ruvennut laivarakentajan asuttaviksi puubaamaan, on aikoinaan maksettudollari päivältä joka pilttuusta — se on 20 dollaria kuussa. Ja tienaava ne nyt laivarakentajat, joshan ti nasivat työtökä silloin.

Mitä varten sellaisia tutkijakunta asetetaan, jos ei sitä varten, et tä ne panevat "kapulan kansan suuhun"?

Aate ja käytäntö.

Yhdysvaltain yhtiö-isänmaallisinpiiri lehti on N. Y. Evening Telegram joka jalosti teisteleitä lipulla: "Yks mma ja yksi kieli!" — Jaeliti joka päi väl julkaise 2-7 palstana sotanuitisi hallintokielillä, sillä New Yorkin ke dulla on lukuisa joukko italialaisia jolle lehtä voi kaupitella.

Myyjäiset Toverin rakennusrahaston hyväksi tämän ja ensi kuun aikana. Tilaa ajoissa myyjäislippusi.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

"Ehkäisyopin saarnaajat"

Kuten tiettyä Yhdysvalloissa ei saa kukaan neuvoa, mitenkö voitaisiin olla lapsia tekemättä, jos kellekseen syystä tai toisesta ei soveltuisi mitään tehdä. Moni sellaisten neuvojen antaja on saanut marssia linnaan. Ja kuitenkin täällä saarnataan ehkäisyoppia aivan julkisesti joka päivä ja lain sallimana.

Jos menet kysymään asuntoa, kysytään ensiksi, onko lapsia? Ja jos ilmoitat lapsia olevan, et saa asuntoa. Kaikkia niitä asuntoja jotka ovat hieman paremmissa kirjoissa koetetaan suojella lapsilta kaikin keinoin. Etenkin nyt, kun useimmilla paikkakunnilla on asunmoista tukka, per